

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

BRZOJAVKE IZ BELE HIŠE NOVA SENZACIJA.

Predsednik Coolidge pravi, da sta njegovi brzojavki, poslani McLeanu, izključno zasebnega značaja.

COOLIDGE JE BRZOJAVIL EDWARDU B. McLEANU V PALM BEACHU.

Washington, D. C. — Dve brzojavki, ki ju je poslal predsednik Coolidge Edwardu B. McLeanu v Palm Beach, Fla., sta prišle v zbirnik senatnega odseka, ki preiskuje olinjski škandal. Bela hiša je nemudoma izdala javno, v kateri pravi, da sta bile brzojavki izključno zasebnega značaja. Tozadevni brzojavki se glasila tako:

"Washington, D. C., 12. januarja, 1924, ob devetih zvečer: "Edward B. McLean, Palm Beach, Fla.: Prescott je izven mesta. Povejte to Slampu (predsednikovega osebnemu tajniku), s katerim bom konferiral o tej zadevi. Potrjenje. — Calvin Coolidge."

Bela hiša je pojasnila to brzojavko tako: "Brzojavka se nanaša na komisariat distrikta Columbia. Samuel J. Prescott je republikanski mestni načelnik, in predsednik bi bil rad konferiral z njim o distriktnih zadevah." Druga brzojavka se glasi: "Bela hiša, Washington, D. C. — Dne 12. februarja 1924 ob desetih in 17 minut dopoldne. — Edward B. McLean, Palm Beach, Fla.: Hvala lepa za brzojavko. Vi ste bili vedno kar najiskrajnejši. Coolidge iskreno pozdravlja z mano vred vas in go. McLean, Calvin Coolidge."

O tej brzojavki pravi izjava bele hiše: "Brzojavka je bila poslana McLeanu dne 12. februarja v odgovor brzojavki, ki jo je poslal predsedniku McLean ter mu njo čestitka k izjavi glede senatne resolucije, s katero je bil Coolidge pozvan, naj prišli morarjevega tajnika Denbyja k resoluciji."

"Izjava je radi datuma izglejala, kakor da se nanaša brzojavka na predsednikov govor, ki ga imel v New Yorku o priliki desetletne obletnice. "Veliko čestitk je dospelo v zvezi z izjavo k Robinsonovi resoluciji in z newyorškim govorom. Po natančnem preiskavanju so prišli v Beli hišo do zaključka, da se brzojavka do McLeana nanaša na Denbyjevo zadevo."

Osekovski člani so naznanili, da bodo uradniki telefonske in brzojavne družbe pod kaznijo pozvali pred odsek, ki jih hoče zaslišati in tako, kako je s strani brzojavno zvezo med Belo hišo in McLeanovo zasebno brzojavno žico Washingtonske tiskarne v Palm Beach, Fla.

Odsek je pregledal in preiskal takih tristo predsednikovih brzojav na svoji eksekutivni seji nedavno kredo.

Lanska letina vredna 12 milijard.

Washington, D. C. — Letina in živalski pridelki na ameriških tleh so bili lani vredni \$12,000,000,000, kakor je naznanil poljedelski departament ta teden. To je bilo \$960,000,000 več kakor pa l. 1922.

Letina je bila vredna \$9,953,000,000, a živalski pridelki pa \$11,000,000,000. Od tega je treba odšteti vrednost krme za živali, ki je znašala \$3,860,000,000. Pšenica je bila vredna \$1,100,000,000. Od tega je treba odšteti vrednost krme za živali, ki je znašala \$3,860,000,000. Pšenica je bila vredna \$1,100,000,000. Od tega je treba odšteti vrednost krme za živali, ki je znašala \$3,860,000,000.

Nemiri na Dunaju. Dunaj, 7. marca. — Včeraj so vršile na Dunaju viharne demonstracije stavkajočih bančnih uradnikov. Okrog 10,000 stavkarjev je bilo na ulicah. Policija na Dunaju in z nasajenimi bajoneti razglašala stavkarje.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Coolidgeve brzojavke so nova senzacija iz petrolejskega škandala.

Kongresnika, ki sta odbojna podkupljenja, sta republikanec Langley in Zihlman. Bonus za bivše vojaške sprejet v zbornem odseku.

Dohodninski davek bo morda znižan še pred 15. marcem. Kinematografski igralci se pripravljajo na štrajk.

Inozemstvo.

MacDonald pravi, da kršinstvo ne more rešiti socialnih problemov. Francoski frank je padel pod štiri cente. Poincare je tarča napadov.

Klerikalno-liberalna koalicija ostala na krmlju v Belgiji. Poljska buržoazija je proti reviziji versalske pogodbe.

Bonus zmagal v zbornem odseku.

Washington, D. C. — Finančni odsek poslanske zbornice se je s 16 proti 4 glasovom izrekel za sprejetje vojaškega bonusa na letošnjem kongresnem zasedanju. Danes se peča odsek s predlogo, da je pripravi za priporočitev pred zbornico. Kakor je bilo razvidno iz debat, ki so se vršile včeraj v odseku, bo treba več dni, preden bo predloga tako sestavljena, da bo zadovoljiva za večino v poslanski zbornici.

Odsekova seja se je pričela mirno. Ali kmalu pa sta si skočila v laze republikanska poslanka Treadway in Crowther. Prvi je bil proti vojaškemu bonusu, drugi pa zanj. Beseda je dala besedo, in poslanka sta se obkladala z ne baš posebno priporočljivimi psovkami. Naposled sta skočila na noge, in le malo je manjkalo, pa bi peči igralo veliko vlogov v tem prepiru, da ni stopil poslanec Bacharach med nju ter ju jel miriti. To posredovanje je bilo uspešno, in razjarjena poslanka sta se pomirila ter se vrnili vsak na svoj sedež.

Dohod. davek znižan še pred 15. marcem?

Washington, D. C. — Administracijski voditelji v kongresu so nemudoma sklenili znižati dohodninski davek za l. 1923. za 25 odstotkov neoziraje se na to, ali bo predložena davčna predloga do tlejš sprejeta, ali ne.

Zbornični in senatni voditelji se strinjajo v tem, da je treba to storiti še pred 15. marcem, na kateri dan morajo vsi davkoplačevalci predložiti davčne pole pristojnim oblastim.

Republikanski voditelji so trdno prepričani, da si demokracije ne bodo upali glasovati proti temu najumnostnemu davčnemu znižanju.

Sporazum glede takšne resolucije je bil dosežen takoj po konferencah, ki so se vršile med poslancem in načelnikom finančnega odseka v poslanski zbornici Greenom in senatorjem Smootom, ki je načelnik finančnega odseka v senatu. Tada možakarja sta prišla do zaključka, da je takojšnje 25-odstotno znižanje davka na lanske dohodke nujno potrebno, in finančna odseka sta potem odobrila njuno stališče.

Theunis ostane na krmlju Belgije.

Bruselj, 7. marca. — Strah pred socialistično vlado ali razpustom parlamenta je zopet združil belgijske liberalce in klerikalce, ki so se dogovorili, da ostane prejšnji ministrski predsednik Theunis še nadalje na vladi. 8. tem, je kriza zaenkrat končana. Prejšnji zunanji minister Jasper ne ostati in na njegovo mesto pride Paul Hymans. General de Longreville, vrhovni poveljnik belgijskih čet v Porurju, je sprejel portfelj vojne ministra. Nova vlada bo katališko-liberalna kot prej. Socialisti so opozicija.

IMENI OBDOLŽENIH KONGRESNIKOV OBJAVLJENI.

Zihlman iz Marylanda in Langley iz države Kentucky sta vedela, da leti sum na nju.

ČE STA KRIVA, JU ČAKA IZKLJUČITEV IN SODNO PREROGANJE.

Washington, D. C. — Poslanec Frederick M. Zihlman iz Marylanda in poslanec John W. Langley iz države Kentucky sta priznala, da jima je prišlo na uho, da sta njuni imeni v zvezi s poročilom čikaške veleporote, ki je preiskovala škandal veteranske urada.

Kakor je rečeno v poročilu, je veleporota v posesti dokazov, ki pričajo, da sta dva kongresnika prejela podkupnino.

Zihlman in Langley sta zatrdila, da nista kriva. Njuni imeni nista bili dodelj še navedeni v zvezi s to zadevo.

Poslanec Zihlman je rekel: "Prišlo mi je na uho, da sem jaz eden tistih dveh kongresnikov, ki ju je čikaška veleporota obdolžila podkupljivosti."

"Sedaj čakam na dejansko obdolžitev. Sedaj še ne vem ničesar o celi zadevi. Zato tudi ne morem reči ničesar drugega kakor to, da sem za temeljito preiskavo in da nisem imel nobenega stika z zadevo, ki mi jo očitajo govorice."

"Samo enkrat sem se pobegnul za enega zveznega jetnika. In ta je bil neki mladež iz Hagerstowna, ki je bil zaprt, ker je bil obdolžen zlorabe zvezne pošte. Šlo je v tistem slučaju približno za vsoto v znesku po \$32."

Poslanec Langley je v bistvu dejal, da je bil govorilec, ki devajo njegovo ime v zvezo s škandalom veteranskega urada. Ali nikakor mu pa ne gre v glavo, kako to, da je prišlo do kaj takega. Saj se vendar ne zaveda nobenega nepostavnega dejanja.

Poslanska zbornica je soglasno sprejela resolucijo, v kateri je pozvan pravosodni minister Daugherty, naj predloži poslanski zbornici imeni obdolženih poslancev in pa obdolžitev proti njim.

Če bo dognano, da sta osumljena prejela podkupnino, bosta spodena iz zbornice in posajena na zatožno klop pred zveznim sodiščem.

Nemčija noče nadzorstva.

Stresemann je izjavil v zbornici, da vlada ne bo sprejela sklepa glede jamstvene komisije.

Berlin, 7. marca. — Zunanji minister Stresemann je včeraj rekel v parlamentu, da Nemčija ne bo sprejela sklepa poslaniškega sveta glede jamstvene komisije Lige narodov, katere ima paziti na Nemčijo, da ostane razorožena. Stresemann je dejal, da Nemčija ne bo sprejela sklepa, pač pa zahteva povečanje armade, da se lahko zavaruje proti notranjemu sovražniku.

NOVA FRANCOŠKA POTNIŠKA PARNIKA.

New York, N. Y. — (F. L. P. A.) — Predlog, ki pooblašča francosko plovidbo erto izdati dodatnih delnic za 4 do 12 milijonov frankov v svrhu zgradbe dveh novih potniških parnikov, ki bosta vozila med Havrom in New Yorkom, je odobril finančni odsek poslanske zbornice. Novi ladji bosta domačobale parnika La Savoie in La Lorraine, ki sta po mnenju poslance Valuda prepočasna, da bi mogla tekmovali s tujimi plovnimi družbami glede na francosko potniško obratovanje in pošto.

Ogrodje novih ladij bo sestavljeno morda že prihodnjo pomlad. Podobni bosta parniku Parisu. Kurjava bo na olje in njuna hitrost bo tolikšna, da bosta mogle prevoziti ocean v manj kakor šestih dneh.

Kdaj pride Hughes v preiskavo?

Laboriti v Angliji bi radi znali, zakaj oljna preiskava ogiblje državnega tajnika, ki je posojeval bojne ladje oljnim magnatom.

Washington, D. C. — (Feder. Press.) — "Labor", glasilo železničarskih unij, je te dni objavilo posebno depešo iz Londona, ki se glasi, da je državni tajnik Hughes najel bojno ladjo za agente Standard Oil kompanije, kateri so iskali koncesij v Aziji in Albaniji. Depešo so poslali delavski poslanci v angleškem parlamentu. Heber Blankenhorn, ki je podpisal na brzojavki, vprašuje: "Zakaj je ameriški državni departament pod vodstvom Hughesa interveniral v oljnih distrikth Mozula v prid Standard Oil trsta."

Blankenhorn dalje poroča, da se Delavska stranka čudi, zakaj senatni odsek, ki preiskuje petrolejski škandal, ne posveti v oljno diplomacijo državnega tajnika. Ramsey MacDonald se trudi, da očisti angleško zunanjo politiko oljnih madežev, toda ovira ga oljna politika. Hughesova zahteva "odprti vrat" v Mozulu je pridobila Rockefellerju 25 odstotkov petrolejskih vrelcev v Mozulu, ko so angleške družbe morale odstopiti polovico svojih koncesij.

Angleški laboriti bi tudi radi znali, zakaj je agent Standard Oil trusta lansko leto potoval na ameriškem ručilu "McFarlandu" v Albanijo iskat petrolejskih koncesij. Ali so tudi ameriške bojne ladje že postale privatna lastnina oljnih kraljev?

Frank padel pod štiri cente.

Poincare je zopet zagrozil s ostavko, če senat ne sprejme njegove davčne predloge.

Pariz, 7. marca. — Frank je včeraj dosegel nov rekord nižine. Padel je pod štiri cente. Neprestano padanje francoske valute v zadnjih dveh mesecih kljub vsem naporom vlade, da prepreči padanje, je izzvalo ljute napade na Poincareja v časopisju. Celot "Tempe" in drugi poluradni listi se jeze in zahtevajo akcijo. Listi primerjajo Poincareja z Napoleonom, ki je toliko časa rogovilil, dokler ni naletel na poraz pri Waterlooju.

Poincare pa še vedno trdi, da bo njegova davčna reforma rešila frank. Toda davčna reforma počiva v francoskem senatu. Poincare je včeraj dal ultimatum senatnemu finančnemu odseku, da poda ostavko prihodnji torek, ako odsek ne predloži njegove davčne predloge v debato. Predloga je bila že sprejeta v nižji zbornici.

Španija v škripcih.

Rebelni Maročani zopet pode Špance iz Afrike.

London, 7. marca. — "The Daily Mail" poročevalce v Tangieru javlja, da so Maročani včeraj zjutraj napadli španske čete v Tizzi in Lacio Midarju ip ušli 600 mož. Rebeli so spravili na tla štiri španske croplage in dosegli točko tri milje od Nadorja.

Na španskem vladu veliko razburjenje. Diktator Primo Rivera je poslal vse čete iz Algecirasa v Melillo. Maročani se bližajo Melilli. Špalska vojska se je v plamenu.

Anglija ne bo gradila baze v Singapuru.

London, 7. marca. — Uradno se poroča, da je delavska vlada definitivno opustila načrt za gradnjo velike mornarične baze v Singapuru. Po računu prejšnje vlade bi poročilo stalo 43 milijonov dolarjev. Bazo je zahtevala Avstralija kot zaščito proti eventualni japonski nevarnosti, toda Avstralija ni pokazala volje, da bi pomagala plačati podvzette.

MacDONALD JE OKRICAL LAŽI-KRISTJANSTVO.

Ali je cerkev odpravila bedo? Dokler je beda na svetu, mora kristjane peči vest, je rekel delavski ministrski predsednik.

EDINO EVOLUCIONARNI SOCIALIZEM PREUSTROJI DRUŽBO.

London, 7. marca. — Delavsko-socialistični ministrski predsednik MacDonald je bil povabljen, da nagovori delegate narodne svododne cerkve, ki zborujejo v Brightonu. Vabilu se je odzval včeraj in v svojem govoru je temeljito okreal današnje lažikristjanstvo.

Dejal je delegatom, da njihov največji problem mora biti deba v človeški dužbi, ne problem neenakosti, marveč degradiranje ljudi radi revščine.

"Kristjane mora peči vest, kristjanska vera se mora čutiti nemirno toliko časa, dokler je beda na svetu," je rekel MacDonald. "Dokler obstoji vprašanje bede, morajo biti kristjani v veliki zadregi. Danes se cenijo ljudje le po njihovem materialnem imetju. Kadar se ljudem zaohče časti, kaj store? Kupijo si čast z denarjem! Ljudje, ki so bogati, ljudje, ki nimajo finih čutov gentlemana, so navadno mogočni ljudje v teh časih. To je materialistična doba in ni je treba zagovarjati a humbugom."

MacDonald je v svojem govoru vprašal, kje je ona stroga nedelja dan strogega delopusta, ki je bil nekoč na škotskem. Delavec danes ne dobi počitka niti od nedeljah.

MacDonald je zaključil s besedami, da preustroji družbe, socialna rekonstrukcija pride le z evolucionarnim socializmom.

Vlak mora čakati, da se osobe naje.

Chicago, Ill. — Lakota tega ali onega železničarja je nad vozom redom vsakega vlaka. Vlak mora čakati, dokler se železniško osobe ne nasiti.

Tako je službeno ukrenil zvezni železniški delavski svet v zadevi zavirača J. B. Kinga, ki je ustavil svoj vlak v Carlinu, Nev., ker se je hotel najesti.

"Nezaželen uslužbenec," je dejala železnica, ko ga je odslovila iz službe. "Vzemite ga nazaj v službo!" je naročil železniški svet železnici. "Tudi mu vzpostavite starostno pravico! Nadalje mu tudi plačajte mezdo za ves čas njegovih prisiljenih poitnic!"

King je bil lačen. In to je tudi navedel za vzrok, zakaj je ustavil vlak v imenovanem mestu. Delal je trinajst ur, ne da bi dobil kak grizljaj pod zobe. In tako se je zgodilo, da ga je minila potrebnost. Ustavil je vlak ter šel jest.

Železniški delavski svet je tudi odločil, da nima železnica pravice odsloviti človeka, ki ne mara sprejeti manjše plače, kakor je določena v unijaki pogodbi. Za to stvar je šlo v zadevi G. G. Smitha proti pennsylvanski železnici.

KOPANJE GROBOV NI ŽENSKO PRAVILO.

Camden, N. J. — Po izpovedbi, da jo je njen mož, ki je mežnar v cerkvi blizu Lancastera, Pa., prišli kopati grobove in zvoniti, je dovelj sodnik Walker razpoko geč. Elsi M. Stotter.

En ubit, 45 ranjenih v stavkovnih izgradih v Nemčiji.

Berlin, 7. marca. — Ena oseba je bila ubita in 45 ranjenih v bitki med policijo in izprtimi delavci v Ludwigshavenu. 21,000 delavcev je bilo izprtih, ko niso hoteli sprejeti deveturnega delavnika.

VREME.

Chicago in okolice: V nedeljo jasno in mrzlo. Zapadni vetrovi. Solnce izide ob 6:15. zaide ob 5:48.

Važno za davkoplačevalce.

Priobčiti smo več spisov o plačevanju direktnega davka, ki so bili poslani od Jugoslovanskega biroja, oddelka Informacijske službe tujih jezikov, in neka, ki so bili napisani v uredništvu. Iz raznih vprašanj je bilo razvideti, ki so došla uredništvu, da davkarji ponekod nehoje odbiti onim določeno kvoto, ki akربة v starem kraju za svoje otroke ali druge osebe, ki so odvisne od njih podpore kot glavnih podpornikov; obrnil se je predsednik S. N. P. J. zopet na Jugoslovanski biro, da nam pojasni, po katerem odloku so napisali informativni in podučni članek. Odgovor na predsednika S. N. P. J. se glasi:

Mr. Vincent Calkar, pred. Slovenske narodne podp. jednote, 2057 S. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Štovani gospodine:— Oprostite, što prije ne odgovorimo na Vaše eljenjeno pismo od 27. feb., ali smo odmah poduzeli potrebne korake, da udovoljimo Vašem pismu.

U prilogu šallemo Vam Release, kojega smo poslali svim novinama. Taj članak je specijalno izradio Bureau of Internal Revenue na naš zahtjev, a na potpis Vašeg pisma. Članak posvema potvrđuje naše prijašnje članke, pa smo unijeli u članak i nekoje stavke u engleskom jeziku, da se time mogu naši ljudi poslužiti, kad im Collector neće da prizna pravo na odbitke za djecu, koja žive u starom kraju.

Nadamo se, da će ovaj članak naći na Vaše zadovoljstvo i da je to upravo ono, što ste zahtijevali od nas.

Primite iskrene pozdrave od Ivan Mladineo, manager.

Temu pismu je dodan članek, ki natančno pojasnjuje tozadevne določbe in soglasja s pojasnilom jednotinega odvetnika. Ni je bilo že priobčeno v sredini izdaji. Iz pisma razvidite, da se Jugoslovanski biro za zdajšnje pojasnilo obrnil direktno na biro za notranje davke. Nekateri odstavlki so ostali v angleščini, tako, da jih vsaki davkoplačevalec pokaže davčnemu uradniku, ako bi se branil odbiti, kar mora odbiti po odloku biroja za notranje davke. Ker je zadeva nujna, nismo čakali do prihodnje srede a priobčtvi jo, ampak prinašamo članek v današnji številki, ki se glasi:

VAŽNO ZA DAVKOPLAČEVALCE.

Prisiljenec ima pravico do odbitka za otroke v inozemstvu.

Omenjali smo že ponovno, da ima tukaj nastanjeni inozemce pravico odbijati od svojega dohodka po \$400 za nedolene otroke in druge odvisne osebe, četudi ti živijo v inozemstvu. V zadnjem času pa se je toliko rojakov iz raznih krajev pritožilo, da lokalni davčni uradniki (collectors) nehoje jim priznati te pravice, da se je Foreign Language Information Service obrnil na Treasury Department s prošnjo, naj v posebnem pismu in članku zopet potrdi pravica tukaj nastanjenih inozemcev do odbitka za odvisne osebe, živče v starem kraju.

Ker je mnogo rojakov prošilo, da se jim pošlje dotična določba tudi v angleščini, tako da jo morejo pokazati davčnemu uradniku, ako je ta slabo poučen o njihovi pravici do odbitkov, in jim noče priznati te pravice, hočemo tu navesti tudi v originalu pismo najvišje davčne oblasti in tudi one odstavke članka, ki se tičejo tega vprašanja.

Posebni članek, ki ga je federalna davčna oblast pripravila za F. L. S. se glasi:

"Davkoplačevalec je vpravičeh do odbitka od \$400 za vsako osebo — razen moža ali žene — ki je v glavnem odvisna od njegovega vzdrževanja in jo davkoplačevalec tudi v glavnem vzdržuje, pod pogojem pa, da taka odvisna oseba ni le 18 let stara ali pa ni v stanu vzdrževati samo sebe radi umne ali telesne onemoglosti. Do teh odbitkov za odvisne osebe imajo pravico toliko ameriški državljani, kolikor nastanjeni inozemci. Je prav vseno, dadi odvisna oseba je v sorodstvu z davkoplačevalcem ali ne, kajti pravica do tega odbitka se naslanja na dejstvo razsničenega vzdrževanja in ne na goslo zakonito odvisnosti. JE PRAV VSEENO, DADI ODVISNA OSEBA ŽIVI Z DAVKOPLAČEVALCEM ALI NE. Na primer: nastanjeni inozemec, ki vzdržuje ženo in tri otroke pod 18. letom, živeč v inozemstvu, je vpravičeh do odbitka \$400 za vsakega izmed teh treh otrok, t. j. do skupnega odbitka za odvisne osebe v znesku \$1,200. Ni pa opravičeh do nikakega odbitka za ženo. Nastanjeni inozemec, na primer, ki je glavni vzdrževatelj postarne matere, sestre pod 18. letom ali pohabljenega brata, ki živi v starem kraju, je vpravičeh do odbitka po \$400 za vsakega izmed teh odvisnih oseb."

"A taxpayer is entitled to a credit of \$400 for each person, other than husband or wife, dependent upon and receiving his chief support from the taxpayer, (Daj se na 2. strani.)"

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi ne se vračajo.
Naročnina: Zedinjena država (Izven Chicago) \$9.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$5.00.

Naslov na vso, kar ima stik s uredništvom:
"PROSVETA"
2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.
Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$4.50, and foreign countries \$5.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v objavi n. pr. (Marec 21-24) poleg valnega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potrebno naročnina. Poslovite se pravčasno, da se vam ne ustavi list.

(Nadaljevanje s prve strani.)

is under eighteen years of age, or incapable of self support, because mentally or physically defective. Such credits for dependents apply to both citizen and resident aliens. It is immaterial whether the dependent is related to the taxpayer or not, since the credit is based upon actual financial dependency and not mere legal dependency. It is immaterial whether the dependent is living with the taxpayer or not. A resident alien for example, who is supporting a wife and three children, under eighteen years of age, living abroad, is entitled to \$400 for each of the three children, or total of \$1,200. He is not, however, entitled to any credit for his wife. A resident alien, for example, who is chief support of an aged mother, a sister under eighteen years of age, or a crippled brother living abroad, is entitled to \$400 credit for each of these dependents." (From Special Story, released to F. L. S. by Treasury Department, Bureau of Internal Revenue, March 3rd, 1924.)

"Ameriški državljani ali nastanjeni inozemci je poleg odbitkov za odvisne osebe vpravičen tudi do osebne oprostitine. Ta znaša \$2,500 za družinskega poglavarja ali za zakonika, ki živi skupaj s svojo ženo oziroma s svojim možem; če ako čisti dohodek presega \$5,000, znaša ta oprostitina samo \$2,000. Oseba oprostitina znaša \$1,000 za samca, ki ni družinski poglavar. Da ima pravico do oprostitine \$2,500 za zakonika, mora davkoplačevalec, najsi bodi državljan ali nastanjeni inozemec živeti skupaj s svojo soprogo.

"Nastanjeni inozemci, ki imajo ženo v inozemstvu, ni vpravičen do skupne oprostitine (\$2,500). Niti ni nastanjeni inozemci, ki imajo otroke v inozemstvu, vpravičen do oprostitine od \$2,500 kot družinski poglavar. Pač pa ima pravico zahtevati odbitek od \$400 za vsakega izmed svojih otrok, pod pogojem pa, da jih on zares vzdržuje, in da nimajo še 18 let.

Ta odstavek se glasi v izvirniku: "A resident alien with a wife living abroad is not entitled to the joint exemption. A resident alien with children living abroad is not entitled to the \$2,500 exemption as head of a family. He may, however, claim the credit of \$400 for each of his children provided he is supporting them and they are under eighteen years of age." (From above-mentioned Special Story of the Bureau of Internal Revenue.)

"Toliko od nastanjenih inozemcev, kolikor od ameriških državljanov davčni urad sme zahtevati, naj doprinesejo dokazje glede številnih odvisnih oseb, za katere zahtevajo odbitek od \$400. Ako te odvisne osebe živijo v inozemstvu, bi se pisno s strani občinske ali sodne oblasti, kjer odvisne osebe živijo, sprejelo po navadi kot zadosten dokaz.

"Nastanjeni inozemci je vpravičen do osebne oprostitine od samo \$1,000 in nima pravice do odbitkov za odvisne osebe. Inozemec pa, ki zares stanuje v Združenih državah in se ne nahaja tukaj le mimogrede ali na začasnem obisku, se smatra za nastanjenega inozemca, kar se tiče dohodarine. Da li je on tukaj slučajno ali ne, je odvisno od dolgotrajnosti njegovega bivanja. Ako eden le tako misli, da se bo kdaj povrnil v stari kraj, to se ne pomenja, da je on le začasen stanovalec. Ako inozemec živi v Združenih državah in nima še nikakega jasnega namena, da li ostane ali odide, on se smatra za nastanjenega inozemca." (If an alien lives in the United States and has no definite intention as to his stay, he is a resident.)

Istotako je F. L. S. prejel sledeče pismo od 1. marca 1924: "Treasury Department, Office of Commissioner of Internal Revenue. — Replying to your letter of February 29th in reference to \$400 credits allowed resident aliens, you are informed that such credit is provided for under Section 216 of the Revenue Act of 1921. Resident aliens pay taxes at the same rates and are entitled to the same personal exemptions and credits as a citizen, except that a resident alien with children abroad is not allowed the personal exemption of the head of a family and if his wife resides abroad, he is allowed only the exemption of a single man (See articles 302-303 and 304 of Regulations 62.) — Graham B. Nicol, Head Information Division.

(V prevodu se to pismo glasi: V odgovoru na Vaše pismo od 29. februarja glede odbitkov od \$400, do katerih nastanjeni inozemci imajo pravico, naznanjamo, da so ti odbitki vpravičeni po točki 216 davčnega zakona od 1. 1921. Nastanjeni inozemci plačujejo davek po istih lestvicah in so vpravičeni do istih osebnih oprostitin in odbitkov kakor državljani, izvenmi to, da nastanjeni inozemci, ki imajo otroke v inozemstvu, ni vpravičen do osebne oprostitine kot poglavar družine in, ako njegova žena živi v inozemstvu, ima pravico le do oprostine za samca.)

V tej okolici je precejšnje število slovenskih družin in par hvalisk, s katerimi se Slovenci dobro razumejo. V naši naselbini imajo Slovenci večinoma vsi svoje lepo urejene domove, kakor tudi Hrvti. — Na društvenem polju dobro napredujemo: imamo društvo št. 90 S. N. P. J. in pa št. 179 S. S. P. Z. Člani teh društev so prišli do sporazuma, da se zgradi S. H. N. D. v Hackettu, Pa. Doma je potreben, in to bi bil pomemben korak za naselbino. Naš izvrševalni odbor je že na delu in nam je že preskrbel zemljišče, kjer bo stal dom. Od članov je nabrana že lepa vsota prostovoljnih prispevkov.

Pozdrav vsem napredno mislečim delavcem in čitateljem Prosvete. — Math Pernishek.

Crosby, Minn. — Obveščam društva Slovenske narodne podporne jednote v Minnesoti o sledačem: Kot ste že čitali članek od društva "Leo Tolstoj", št. 205 karadi umrlih članov našega društva Hrvaško slovenska sloga, št. 197, smo izgubili sedem članov, ki so bili zaposleni dne 5. februarja ob 8:45 popoldne v rudniku, kjer se je zgodila nesreča. Ni mi mogoče naznaniti, če bomo mogli pokopati vse naše ponesrečene brate hkratu, ker delo gre od rok jako počasi. Sesalke srkajo vodo iz jezera in iz zalitega rudnika, a voda vseno raste v rudniku in sopen padla. Kakor vidim, bo torej še dosti časa preteklo, predno bo mogoče vse ponesrečence spraviti na dan.

Jako lepo bi bilo, da bi vsa društva sklenila za skupen pogreb. Za idejo se zahvalimo društvu "Leo Tolstoj". Objavil bom društva, ki se bodo priglasila, da so pripravljena sodelovati pri skupnem pogrebu. Imena ponesrečenih bratov objavljam še enkrat, ki so bili dobro znani po šolskih okroglih Minnesote.

Frank Hrvatin, oženjen, zapuščena žena in osem otrok;
John Hlašar, vdovec, zapuščena tri otroke;

Mihail Tomac, oženjen, zapuščena žena;
George Hočvar, oženjen, zapuščena žena in šest otrok.

John Jaklič, oženjen, zapuščena žena in pet otrok;
George Butkovič, zapuščena žena in tri otroke;

Marko Toljan, samec.
Kakor sem videl v dopisu od društva št. 48 "Aurora", imajo tudi oni svojega brata med ponesrečenimi, to je Toneta Slaka. Prosim društva, da mi javijo, ako je tudi kateri njihovih bratov med ponesrečenimi, da bomo lahko vsem našim bratom izkazali poslednjo čast, kakor nam velja pravila S. N. P. J. — August Ignas Stimack, tajnik, Box 663 Crosby, Minn.

Pueblo, Colo. — Že dolgo ni bilo dopisa v Prosveto iz Puebla, da si so tako poročila važna. Važna so toliko, da se poznamo vsaj nekoliko in vemo, koliko je delovanja na izobraževalnem, političnem in ekonomskem polju po naselbah. Pa kdor hoče kaj delati na teh poljih, se mora pripraviti, da odbija vsestranske napade od ljudi, kateri nočejo, da je po njegovem in se nočejo uiti. V tem je ravno zapoved, da se delavstvo bolj ne uči. Potrebna bi bila sistematična izobrazba z razširjanjem podučnih knjig in časopisov.

V Pueblu se je pred nedavnim ustanovil dramski klub. Prvi nastop je imel dne 24. februarja svačer s priredbo igre "V Ljubljano je dajmo!" Ne moremo se spuščati v kritiko o pogoditvi vlog posameznih diletantov, dasiravno bi bila poštena kritika potrebna in poučna ter umestna. Toda nekateri krogi vse to prezirajo in navadno dobrohotnega kritika le omerjajo.

Za speljavo reke Arkansas skozi Pueblo po novem kanalu ali strugi se že dela nekaj časa, a s 1. marcem se delo v splošnem nadaljuje. Delo bo trajalo dve do tri leta, predno bo izgotovljeno.

Dne 24. februarja svačer je bil ubit Joe Ferko, star 28 let, doma iz Ambrusa na Dolenjskem. Ponesrečil se je, ko je medel na zadnjem koncu avtomobila, na katerem so vožili tri železniški tračnice. Teško železo pa je bilo naloženo preveč preko, da je zunanji del pretehtal onega na avtomobilu. Tračnice so padle z avtomobila, s seboj pa potegnile tudi Perkota, ki je padel pod tračnice, ki so mu takorekro strle glavo. Pokojnik je spadal k društvu "Orel", št. 21 S. N. P. J. Tu zapuščena brata Johna, soprogo in tri male otroke. Pokopan je bil

dne 27. februarja. Društvo "Orel" mu je priredilo dostojen pogreb. — Član društva "Orel", št. 21 S. N. P. J.

Benton, Pa. — Želim malo povestorja za mojih par vrstic. O delu in drugem ne morem pisati, ker dve leti ne morem nikamor iz mesta. Bolezen ne odneha, da bi mi gel iti med naši ljudi, zato se v študiju zahvalim vsem članom in članicam društva št. 141 v Unionsalu, Pa., za prispevek \$22.50, s katerim sem ga prejel. Zahvalim se tudi članom in članicam društva št. 400 v Rentonu, ki so priredili selsico in mi darovali \$53. Zahvalim na hvala vsem za prispevanje, so mogočili preživljanje 5 ne-raslim otrokom, ženi in meni, če dve leti ne zaslužim in sem živčen samo od prispevkov drugih.

Bratski pozdrav! — Louis M. Var, Renton, Pa. Box 125.

KJER GOSPODARI KLERIKALIZEM.

Starejšim slovenskim delavcem je dobro v spominu, kako je bilo v starem kraju, ko je klerikalizem imel še veliko moč v nekdanji habsburški domeni. Delavec ni bil le brezpraven rob v slovenskih pokrajinah, ampak je prejemal tudi najnižjo mezdo zunaj Galicije, kjer je bil klerikalizem še bolj zasidran kot v slovenskih pokrajinah. Marsikateri slovenski delavec, ki je v onih časih prišel v Ameriko, v kateri se tudi nista cedila med in mleko, se je široko oddahnil, kakor da se mu je odvalila težka mora s prsi, ko je lahko prvokrat saj svobodno govoril, ne da bi mu bili za petami duhovni in posvetni žandarji. Minila so leta, v starem kraju se je marsikaj spremenilo, ni se pa nič spremenilo, kjer klerikalizem še danes neomejeno vlada in gospodari.

V starem kraju je bil najboljši zaveznik kapitalizma in starega fevdnega sistema klerikalizem, dasiravno se je ljudstvu laskal kot njegov odrešenik in branitelj. Take so danes razmere v južnoameriški republiki Peru, kot so bile nekda v slovenskih pokrajinah v starem kraju. Slika o teh razmerah je podal Victor R. Haya de la Torre.

Rimska cerkev podpira v Peresu kapitalizem. Predsednik Legula izvršuje najstrožjo diktaturo, kot mu svetujejo klerikalni svetovalci. Zatira se svobodna misel in preganjajo se osebe, ki se ne strinjajo s klerikalno diktaturo. Več ko tisoč oseb vseh slojev so izgnali iz dežele. Klerikalna peruvska vlada je sklenila, da posveti republiko Jezusovemu srcu. S tem je bil odpravljen zadnji košček verske tolerance. Organizirani delavci in vseučiliščniki so se združili, da odvrnejo ta napad na versko svobodo. Sklicali so shod in zahtevali so ločitev cerkve od države. Po končanem shodu je zborovalce, katerih je bilo okrog pet tisoč, napadla policija. Policija je oddala salvo na demonstrante in jih ubila osem. Prihodnji dan je petdeset tisoč oseb protestiralo proti temu brutalnemu napadu na ta način, da se je udeležilo pogreba za ustreljenimi žrtvami do petdeset tisoč oseb. Klerikalna peruvska vlada je na to demonstracijo odgovorila s proglasenjem obsednega stanja.

Zdaj so pričela šele prava preganjanja. Rimska duhovščina je tožila voditelje tega gibanja, da so v zvezi s čilenako vlado, da vzbudi v masi patrijotične instinkte in pokaže tiste, ki se bojujejo za svobodno izražanje misli, kot izdajalce domovine. Dobro preračunjen klerikalna poteza se ni obnesla. Ljudstvo je spoznalo zvižajo in ni sledilo klerikalnim karlatanom. Zato je bila policija toliko bolj delavna. Polovila je voditelje gibanja svobodne misli in jih zaprla. Nekaj časa jih je imela zaprte, nato je odgnala nekatere na otok San Lorenzo v politično prognanstvo, drugi so bili izgnani v inozemstvo takoj in drugi kasneje, nekateri drugi so zaspali v Gospodu, ko so bivali v ječi. Tri sto dijakov z univerze v glavnem mestu je bilo izgnanih na ta način, poleg njih pa nekaj stotin organiziranih delavcev.

Tak je klerikalizem, kjer ima moč.

Seveda bodo skušali klerikalci utajiti ta dejstva. Rekli bodo, tega niso storili klerikalci, pa tudi cerkev ni izvršila tega, ampak to je bila peruvska vlada.

Kdo pa tvori vlado v republiki Peru? Kdo svetuje tej vladi?

Ali ni vlada klerikalna skozinsko, ali niso njeni svetovalci sami klerikalci. Ako ni tako, zakaj je pa peruvska vlada sklenila posvetiti republiko Jezusovemu srcu?

Klerikalizem je proti vsaki spremembi v človeški družbi. Ako bi mogel, bi celo zavrgel iznajdbe kot železnice, parnike, letala, submarine, brezžični telefon itd. kot peklenake iznajdbe. Prepovedal bi učiti na šolah, da je zemlja okrogla in da se suče okoli solncea ker je v sv. pismu zapisano, da je židovski general Jozve (Jošua) ukazal solncu, da naj ustavi svoj tek na nebu. Znanost je dokazala, da se zemlja suče okoli solncea in ne solnce okoli zemlje, kot je zapisano v sv. pismu. Klerikalizem si želi nazaj v tiste zlate čase, ko je neomejeno gospodovala kriva škofova palica, zato nastopa proti vsem brezobzirno, kjer ima moč, ki zahtevajo svobodno izražanje misli. Kjer tega ne more doseči naravnost in s strogim zatiranjem, tam se pa poslužuje strankih potov, laži, obrekovanja in denunciacije. Njemu pač namen posvečuje sredstva!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Waukegan, Ill. — Pravi župan kakorinega se dobi po trgovini je navadno importiran iz Indije in orijenta, kjer je njegova domovina, in je od tam tudi najbojji. Kultivirajte to rastlino v Ameriki kolikor hočete, ne bo imela tako imenitnega duha, kakor ga imajo importirana. — Pozdrav!

Dillonville, Ohio. — Izseljenški komisarjat Jugoslavije je New Yorku. Naslov: Komisarjat S. H. S., 443 W. 22nd St. New York, N. Y. — Pozdrav!

Los Angeles, Cal. — William Gilbert, ki je živel od leta 1840 do 1603, je prvi delal poligrafsko z elektriko. Od njega je leta 1600, tudi izšel spis o lastnosti elektrike. Poznali pa so elektriko svojstvo že stari Grki davno pred Kristom, ki si ga pa niso znali tolmāčiti in še manj uporabljati. Gilbert je s svojimi poskusi dal podlago k spoznavanju elektrike, ki pa je prišla v rabo, kakor znanost, šele dolga stoletja po njegovi smrti. — Pozdrav!

West Allis, Wis. — Raki spadata k členonocem in ne k smolcem. Samica torej ne skoti rakov, pač pa ravno v sedanjem času leže jajca, ki jih nosi v lepljena s seboj na zadkovih okončinah do meseca julija, ko pridejo mladi rački iz jajčec. Prijetelj torej lahko kar poveste, rak ne sesa, temveč kakorhitro izleže, sam gre za hrano, zato ne vež tudi zelo počasi raste. — Pozdrav!

IZ PRIMORJA.

Mobilizacija v Čepovnu. — To ni samo žala, marveč gola ročnica Orožniški brigadir (narednik) je dobil od vojnega ministrstva v Rimu plakate za slučaj mobilizacije. Možakar ni vedel boljšega, in jih je dal nabiti na vse občinske prostore. Ljudje so prestrašeni, čitali in iz hiš se je razlegal mater in nevest. "Mobilizacija vojska," je šlo od hiše do hiše. Končno pa je zavladal mir, kaj orožniki so popravili svojo pomoto. Naše ljudstvo je ovekovečeno ta dogodek, ki ga bodo morda vpoštevali tudi zgodovinarji, lo, da je Lokovec napovedal vojno Čepovnu. Tako poroča "Orožniška Straža".

Prva civilna poroka v Dolenjski. V Dutovljah na Krasi je poročil prvi par pred župnikom. Na svate je napravila ceremonijo nekoliko čuden vtis. Vendar pa je potekla v splošno zadovoljstvo. V lepo okrašen občinski dvorcu so bili zbrani vsi občinski svetniki. Po dovršeni poroki je poročil župan vse goste na "častni večer". Pri tpm je poklonil občinski svet novoporočenim, ki so bili s "servis" za kavo. Najbolj se gostje odrezali na zadnje, so zbrali za "Dijaško Matijo" nekaj prispevkov.

Preiskava v Narodni Tiskarni Gorici. — Dne 14. februarja so prišli v gorški Narodni Tiskarno štiri s palicami in s mokreši oboroženi fašisti, ki so hoteli, da se jim v svrhu preiskave kakve odpro vsi prostori tiskarne. Na poziv ravnatelja so pokazali pooblastilo, ki so ga dobili od nekakega oblasti. Preiskali so prostore, prebrskali vse papirje, končno odšli. Našli niso ničesar, pa niti ne ve, kaj se je, vznaprav lažali. Zdi pa se, da je bila preiskava v zvezi s človeškimi volitvami, kajti fašisti niso zadnjega vedeli, dali se Slovenci udeležiti volitev.

Delavski list je stis. s računa val nasprotnik.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Cleveland, Texas. — Ko sem se po šestih mesecih vrnil v topli Texas, nisem opazil posebnih drugih izjem razen naravnih. Pred časom je tu močno deževalo, zadnje dni pa je nastalo prav prijetno vreme. Topli veter z morja je začel vabiti naravo k novemu življenju. Ptice so začele mlatiti peti, vijolice so pokazale svoje nežne liste, izmed katerih molijo svoje modre glavice v zgodnjo spomladansko naravo. K novemu življenju se prebujajo prav vse, le trpin je ostal v starem suženjstvu jarmu. Ko sem se nahajal na potovanju za razvijte prvega delavskega industrijskega oljnega podjetja, sem prišel do prepričanja, da čaka boritelo za napredno mišljenje še velika naloga, da pripravijo ljudstvo do spoznanja, da je upravičeno do vsega bogastva, ki ga producira s svojim delom.

Ljudstvo se je sicer pričelo zavediti, da nekaj ni v redu in mora priti čas, da se oprosti iz moderne sužnosti, a njegova največja napaka pa je, ker še vedno veruje in zaupa svojim izkoriščevalcem. Ako bi ljudstvo imelo pogum in začelo svobodno misliti ter uporabljati svoj razum, bi v kratkem prišel čas, ko bi se odpravil sistem današnje moderne sužnosti.

Pred volitvami za postavljajee pošljejo kapitalistične stranke svoje najboljše govornike, ki prejemajo masno plačo za delo, da mečejo ljudstvu pesek v oči, da ono ne vidi in ne more naprej. Ob takih prilikah govorniki naglašajo, kako velike naloge je imela stranka, ki jo zagovarjajo in koliko dobrega je naredila za deželo in ljudstvo. Ljudstvo veruje sladkim besedam, je pozabljiva na preteklost in vse gorje, ki ga je moralo pretrpeti. Ako bi ljudstvo ob takih prilikah samo malo pogledalo v preteklost, bi v kratkem spoznalo dobroto kapitalističnih strank.

Delavstvo plačuje pretirane davke za plačevanje deželnih uradnikov, gradnjo cest in drugo. Javni uradniki mesto da bi delali v ljudsko korist, skubijo ljudi in državo. Mesto da bi gradili ceste, po katerih more farmer spravljati svoj produkt v mesto, gradijo moderne bulevarde okoli velikih mest, ki so največ na razpolago našim izkoriščevalcem. Po njih smučajo dragoceni avtomobili bogatih podjetnikov, ki so jih pridobili na račun delavstva.

Pri predsedniških volitvah v svetovni vojni je ameriško ljudstvo izvolilo Wilsona z namenom, da obvaruje ameriški narod pred svetovno vojno. Dobrote njegovega predsedništva občuti cel svet. Marsikateremu političnemu delavskemu prijatelju bodo ostale v spominu dobrote, ki jih je prinesel ob času vojne, ker je oznanjeval resnico in je bil radi tega vr-

len v ječo brez vsakega dokaza, da je naredil najmanjšo krivico ljudstvu ali vladi.

Ako malo pogledamo v današnje časopise, beremo dnevno o škandalih, ki se vrše od divjega Texasa pa do civiliziranega Wall Streeta. Vse je zapleteno v najbolj dobičkanosni naravni produkt — olje. Pred kratkem je tu prišlo več aleparstva z oljem na dan. Država Texas je dala zapreti več oljnih grafiarjev, ki so oskubili lahkomišno ljudstvo za milijone težko prisluženega denarja. Po štiriletnem bivanju v Texasu sem spoznal, da največ novo odprtih oljnih polj je bilo za denar, ki so ga najeti agentje izvalili iz delavskega ljudstva. Ti grafiarji navadno skubijo ljudstvo kar na dva načina. Prvič ustanovijo družbo naravnost z namenom, da propade, drugi iščejo olje s tujim denarjem, ako se jim pa pripeti, da slučajno zadenejo na tvarino, ki izgleda, da se notri nahaja olje, pa prenehajo z vrtanjem pod pretezo, da se ne splača več vrtati, ker ne kaže, da bi se tam nahajalo olje, čeprav so prepričani, da so ravno tam notri bogati oljni vreli.

O svoji najdbi molčijo, potem pa jo skrivaj prodajo bogati oljni družbi za velikanske vsote. Poleg vsega tega, da so prejeli masno plačo za svoje nepošteno delo, torej še okrajujejo one, ki so jim zaupali. Naj navedem samo eden aličen slučaj.

Kakih 80 milj od Clevelanda, Texas, se nahaja Waller, kjer ži-

ve slovenski farmarji. Pred leti je prišla tja družba, ki je vzela v najem tisoč akrov zemlje za iskano olja. Začeli so vrtati in prišli v globino 3250 čevljev. Kar naenkrat so dobili izgovor in prenehali z vrtanjem. Kmalu nato je druga družba pričela najemati ravnoisto zemljo za iskanje olja. Od meseca do meseca so govorili, kdaj bodo zopet pričeli, dokler ni potekla pogodba. Zdaj se zopet oglašajo različne družbe, da bi dobile zemljo v najem, pa kakor sem šel, so se farmarji naveličali lepoglaševati se obljub in nameravajo ustanoviti svojo lastno oljno družbo. Pri oljniku v Wallerju sem nabral nekaj tvarine, ki se je nahajala na prostoru, kjer so prenehali z vrtanjem. Dal sem jo preiskati več izkušenim vrtalcem, in vsi so se izjavili, da po njih mišljenju je le še nekaj čevljev do olja. Na tisoče je takih slučajev, ki se bodo še ponavljali, dokler se ne bo delavstvo združilo in pričelo ustanavljati svoja lastna podjetja.

V Texasu je še na milijone akrov zemlje, ki jo lastujejo revni farmarji. Marsikje je za milijone oljnega bogastva, ki bi bili lahko delavska last, ako bi se farmarji in delavci združili. Če bi samo eno tako podjetje prišlo do uspeha, bi delavci dobili večje zanimanje, in ustanovljati bi pričeli svoja lastna industrijska podjetja. Da se to zgodi, se je pa treba oprijeti dela, razširjati delavsko časopisje, v katerem ima delavstvo priliko, da se podučuje za enakopravnost v človeški družbi. Kako je koristno napredno časopisje, nam je za vzgled S. N. P. J., ki je prva slovenskih podpornih organizacij, da je pričela izdajati svoj dnevnik, v katerem je članstvo lahko razpravljalo o razvoju. S tem je začela rasti mogočna armada, ki je danes v ponos slovenskemu ljudstvu v Ameriki. Komaj je 20 let, kar se je ustanovila jednota, mala in nezmatna, ki ji je petil pogin prec pri rojstvu, a danes se šteje organizacija čez 50.000 članov. In večina članstva S. N. P. J. niso samo člani te jednote, pač pa tudi boritelji za izboljšanje družabnih razmer slovencev.

Čas prihaja, ko bo prišlo do velikanskega preobrata v človeški družbi. Treba se bo odločiti za eno ali drugo stran, ako narod hoče priti do enakopravnosti je treba, da delavstvo spozna vse stranke in se pridruži oni, katere deluje za enakopravnost v človeški družbi. Spoznati vse stranke pa je delavstvu mogoče samo skozi delavsko časopisje, ki je pisano od delavcev.

Delujmo skupno za naš največji delavski list — Prosveto, ki je lastnina čez 50.000 delavskih trpinov. Želim, da bi postal list prijateljev naših največjih sovražnikov in posvetil v najtemnejši kot nevednosti. Za razširjanje delavskega časopisja in ustanavljanje delavskih industrijskih podjetij. — Frank Zimmerman.

POZOR IGRALCI HARMONIK!

Na prodaj imam izvrstno štiri vrstno, trikrat uglašeno harmoniko Lubasovega izdelka, nemško uglašena, ki je popolnoma v dobrem stanju kot nova, poleg imam tudi kaveč kateri gre z njo. Kdor miali kupiti take vrste harmoniko, naj pride osebno ali naj piše naslov: Tony Frank, Box 141 Yukon, Pa. (Adv.)

ZA KUHANJE PIVA DOMA

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas kuhani vedno le najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko sodov steklene in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.

Grocerijam, sladničarjem in v prodajalne železine damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR, 6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

CUNARD

NAMERAVATE LI DOVESTI SVOJCE V AMERIKO?

Redni je čas, da se pripravite za novo kvoto, katero se bo pričelo 1. julija 1924. Cunard Linije organizacija pomaga vašim rojakom, da dobe potni list, vize in vse potrebne pojasnila za potovanje v Ameriko. Te je dovoljeno nam pod posebnim dovoljenjem od jugoslovanske vlade. Vsi potniki so polnoletni naravnost na parnik, pod nadzorom nadzornikov zastopnika naše družbe in to brez posebnih stroškov. Kdor ima Cunard listek, mo si treba čakati na prestop. Tedenko plače večkrat Cunardov parnik iz Evrope. Cunardovi listki so dobri za najhitrejšo parniško črto.

Za podrobnosti se obrnite do našega lokalnega zastopnika, ali na naš urad.

CUNARD LINE, 140 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

Če podrobnosti se obrnite do našega lokalnega zastopnika, ali na naš urad.

CUNARD LINE, 140 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Samomor častnika. V Subotici se je s puško ustrelil v svoji pisarni podporočnik Milutin Spasojević. Sedež za pisalno mizo, se je naslonil Spasojević z brado na puškino cev in z nogo sprožil, da mu je kroglica popolnoma razbila glavo. Spasojević je bil zelo priljubljen med svojimi tovariši. Kot vzrok samomora se navaja nesrečna ljubezen.

Goljufive insolvence. Posebno v Zagrebu so se zadnji čas pojavljali slučaj, da so razni nesolidni trgovci zahtevali poravnave z upniki aklicujoč se na insolvenco. Policijska se je interesirala za insolventne trgovce in v raznih slučajih dognala goljufivo napoved. Eden izmed trgovcev, ki je predlagal poravnavo z upniki, je imel za 1.200.000 Din skritega blaga. Drugi trgovec je zopet vzel od dveh trgovcev, ki je predlagal poravnavo z motivacijo, da je insolventen. Pri preiskavi je pa našla policija pri njem za 40.000 Din skritega blaga. Dokazano je, da se od raznih nesolidnih trgovcev predstoji na tiru, kjer je vozil njegov vlak, več insolvence samo zato, da si na nepošten način nagrabijo premoženje.

Dvakrat je poskušal, da se vrše pod tramvaj. Pred novim dvorom v Beogradu se je Kosta Pašković dvakrat zaporedoma hotel vreči pod drveči tramvaj. Obakrat mu je pa to preprečila dvorana straža. Pašković odveden na dom, je izjavil, da ničesar ne ve, kaj pa dela. Tudi nima namena, da se usmrti. Pašković je bil pijan.

Smrtna nesreča valed nepredvidnosti. V Bonačevi kartonažni tovarni v Ljubljani je 30letni delavec Anton Kovič, navleče svariš strojnika iz radovednosti odpril vijaka parnega kotla, kjer se je kahal papir. Iz kotla je vdrila para s tako silo, da je vrgla Koviča na tla. Vsega opečenega so pripeljali v bolnico, kjer je kmalu nato umrl.

Okrađeni poslanci. Poslanec Žebotu in nekaterim drugim slovenskim poslancom, ki so se vra-

čali iz Beograda domov, so bili v vlaku med Beogradom in kovi pokradene zimske suknje in priljaga. Tatvino so najbrž vrtili elegantni železniški tatki ki so se s svojimi žrtvami vrli v vagonu I. razreda.

Elektrifikacija Celja. — Za elektrifikacijo celjskega in okolice se bo v prihodnjih pričelo. Postavile se bodo v kateri tri hišice za transformator in sicer pri obeh vojašnicah in tvornici "Cinal" na prosti javne bolnice. Dela so se oddali stavbeniku Neratu.

Po noči so se srečali, tam na Dolenjski cesti v Ljubljani. sicer brata Krča in nekaj tam. Vnel se je pretep, pri čemer Ignacij Kerš zbil enemu zobu mu spahnil roko Nace je rekel: "enega sem, pa ne vem za ker tistga, ki je k mojemu bratu ču. Z roko sem ga, kam je padel, ne vem!" Obtožen je tudi njegov brat Lojze, ki pa odločno zanika, da bi bil k udaril. Ker se mu ni moglo dokazati, je bil oproščen, njegov brat Nace je pa bil obsojen na 3 tedne zapora in mora plačati 150 Din za zob.

VZROKI KOŽNE NEREDNOSTI.

Najhitreje je ni kožne sitnosti, kot arbecica. Ta se prijemlje seveda zahteva dotikanje za prave povzročena je od živalskega razlita, ta žival hudo uje, da se razine pod kožo in tam raje in izpahki, ki se pokažejo na koži polni vode in vsak sam zase in srbe, ter postane hujše, kadar se seba ogreje. Kadar se vam razine pod kožo, navadno idele dvajset do pet in dvajset jajc; v glednem času se izvale te živalice, razumljivo, je da tako vsaka je mezna, nadaljuje in povzroča več bolečin. Najraje se prvo se jejo med prsti, zapestjo, spredni rok in spodnjem delu trebuha. Čečina se nikdar sama ne ozdravi, zato je vi morate dati gor — Sirov Eako — prej poznan kot Sirova kožna lava. To v m bi prežene vzroke arbecin. Vstavi čečina in vam pusti lepo gladko kožo. Naročite si pri lekarnarju: na je 50-centov. Ako vam lekarna ne more postreči, tedaj pišite na F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Milan Fabjančič:

V PLAMENIH.

(Konec.)

V.

V baraki je zaplesal mrak in dihal svinčeni strup. Mislil so se pekle in žarile, se lepše šumečih lobanj — v tla pribit, širokorazprti pogled in stignjeni zobje so izražali nagnjenje k blaznemu dejanju.

Orjaška teža temnih sten, jekleni objem noči, molk vzdihov, molk krvavega bičanja; ropotajoča noč pušk in žvižganje granat, ki je lomeč razganjalo črno noč v njenih globokih ledenih plasteh, jo poganjalo v rjoveč grom, v trepetajoče rezko kranje in pokanje.

VI.

Ob zori so jih izbruhnile barake; ulice so začumele in počrnele pod gomaznimi tolpmami. Kravavokalne oči, razjedeni in zrasli obrazi, moreča beseda in tečaj smeh so se grizli, suvali in iskali. Zunaj se je stiskal ognjeni obroč, vse bližje so lizali plamen. Po cesti so bežali begunci z vozovi in družinami. Krave so mukale in otroci so se plašno ozirali na vozovih.

"Pridejo, pridejo, še pred nočjo pridejo!" je začumelo po taborišču.

Plazili so se po ulicah, postajali pri hišah, se jih oprijemali in se spenjali na prste: "Pridejo, še pred nočjo pridejo, hahaha..."

Po cesti se je zapraskalo troje avtomobilov; vsi trije so bili natlačeni oficirskih kap.

"Beže, kako beže!"

V taborišču je čumelo. Nihče ni več občutil straž in bajonetov. Lezli so k pekarni in jo obdali od vseh strani; stala je sredi njih belo namazana in okajana. Skozi okna so pogledovale debele rdeče glave pekov, ki so se s plamnimi očmi branili: "Nič ni, nič ni! Že mesec dni ne pečemo..."

Pritanili so na vrata in razbijali: "Odprite, pokažite!"

"Saj ni nič, saj ni niti koščka... Imejte pamet!"

"Od česa sa pa vi redite? Odprite!"

"Ne odpremo, kar razbijte!"

Vrata so omahnila; baraka se jih je napolnila. Peki so se spogledavali in v njihovem nemem jeziku je prežal strah. Vse so prebrskali, našli niso ničesar.

"Vse so požrli prasci! Kako so pridni... To noč vas bomo ocvrli."

Peki so molčali in jih nerodno gledali.

"Da, da; le glejte nas, le!"

"Kaj hudiča mislite; saj smo za vas pekli!"

Je v mah hruhtilo iz pekov: "Sedaj nam pa grozite..."

"Kar tiho!" so jim porinili pesti pod nos...

Mislite, da ne vemo, kako ste pekli, golobčki. Koliko vlačug ste napasli z našim kruhom?"

"Kdaj in kje?" Kar povejte!"

"Kdaj in kje? — Za zvečer se pripravite!"

Peki so gledali v tla in grizli ustnice.

"Komandant, komandant!" se je uplašila tolpa in sbežala iz barake. Pekom je padlo breme s pleč.

Krog vodovoda so se gnetli, prerivali, kričali in suvali. Voda je curila prav po niti in prestajala. V njih je gorelo; tresli so se za vsak požirek in ga niso privoščili nikomur.

Pil je iz kore, ki ga je krčevito stiskal v dlaneh; pet ga je bilo obdalo in prosilo: "Vsaj požirek, vsaj dve kapljici." Oni je molčal in pil trepetaje. "Vsaj požirek, no, no, vsaj požirek! — Pa požri vse!" je udaril s pestjo po koreu, da je voda planila onemu v obraz. Spoprijela sta se in se obdelavala s pestmi.

Krog vodovoda se je razplamteval trušč in krič.

Jaz sem bil prej kakor ti! Kam se rineš?"

"Prej, prej! Kdo je danes prej?" ga je odirnil.

"Na, hudič!" ga je udaril s koreem po glavi. Spopadla sta se in se zagrizla.

Prihitela je straža z gorjačo: "Vsi v vrsto, če ne, ustavim vodo!"

Niso se zmenili.

"Ali boste šli v vrsto?" Gorjača je zviška udrihala po hrbtih.

"Zakaj pa mene? Že celo uro stojim tukaj."

"V vrsto po dva in dva, sem rekel. Proč od pipe!"

"Po dva in dva!" je kričali v prvi vrsti — bilo jih je deset.

"Po dva in dva!" je kričalo vse vprek.

Stražniku je omahnila roka od utrujenosti; težko je dihal in držal za pipe: "Pa nič, le čakajte, oo, kar čakajte!"

Od zadaj je pritnil naval in pognal prve vrste k pipi. Prerivali so se in odrivali, dokler niso zlomili pipe. Z burnim smehom so se razšli; bili so ozdravljeni.

Zgrudil se je sredi ulice. Na zemljo razpet je razcepan in razgaljen obračal glavo na desno in levo in hropel zaprtih oči. Njegove razprte dlani so žuljave in razpokane pričale njegovo zgodovino; njegov pošinjeli upadli obraz je bila ena sama kletev, podgrtetavačo telo in dvigajoče se grudi s štrlečimi rebri in upadli droh njegov očenaš.

"Ti, ti, kod si hodil?" mu je z burnim smehom padel krog vratu in si ga pritiskal na grud. Črn obraz se mu je svetlil in trepetajoči luči in s dolgimi črnimi rokami mu je stiskal prsti koč.

"Beži, pusti! Črn si, da me kar zebe; glej, da me ne umažeš," se ga je branil, umikal obraz in ga z začudenimi očmi gledal in smejočim se obrazom podzravljaj. "Glej, da me ne umažeš!"

"Ha-ha-ha," so se mu iskrite oči in mu je podgrtetavala črna razjedena koža na obrazu. "Haha, kod si hodil, kje si bil? ga je prižemal k sebi in ga dvigal od tal.

"Pusti me, da me ne zadušiš, ti črni hudič!" se mu je smejal in se ga branil. "Črn si, da me kar zebe."

"Nič, nič, haha..." ga je izpustil in se odmaknil.

"Kako to, da si še živ in te niso zadavili, ker si tako črn?"

"Nič, nič, haha..." Vse dobro, vse dobro... se je penil v razigranem smehu in mahal z rokami.

Beli je odstopil za korak, prekrizal roke na hrbtu, izbočil grudi in gledal črne v obraz. Težko premišljeval je rekel:

"Čudno, čudno... Črn kakor hudič in še tako smečen! Čisto nič naš človek in vendar je človek kakor sem jaz; duša je v njem."

Črni je gledal na njegove ustne napol odprtih ust in z navnimi premišljujočimi očmi; ni ga razumel.

Padali so krog mlakuže na trebuhe in srkali smrdečo žabnico. Vstajali so mukoma, pljuvali in se stresali gnusnih občutkov. Zajemali so žabnico s korei, jo cedili na cunjah, pili in pljuvali. Vsi so imeli vročine oči.

"Kruh, kruh..." se je utrgal krič. "Kruh, kruh!" so planili in zdijali za krikom. Vse je drvelo z odprtimi ustmi in širokorazprtimi očmi. "Kje, kje?" so se ustavljali težko dihačoji in iskali z očmi; v prvih vrstah so bušili v krohote; "Saj ni nič! Kdo se je zmisllil!" "Da, kdo se je zmisllil! Na ognju bi pekli takega hudiča!" "S pestjo bi mu razbil željosti!"

Preko taborišča so sikale krogle. Sklanjali so glave in iskali zavetja. Po planjavi so bežali razpršeni oddelki. V boju ni bilo več enotnosti; mestoma je prestajal in se meštoma razvenemal.

"Konec, konec je!" je zavričalo po barakah. "Paži, skloni se, da te ne ubije!" "Ah, čemu! Sedaj ne bo ubilo!"

"Beži, skloni se, skrij se!" so mu klicali iz barake in ga vabili k sebi.

"Nikamor se več ne skrijem; saj tako pridejo..."

Sredi taborišča je zadirjal orkester, ujetniški orkester.

"Muzika; naši igrajo!" so planili iz barak in se kriče pridružili muzikantom. Vse se je smejalo, kričem kričalo in drvelo z muziko. Straže so izgubile. Verige so pošle, vse se je razmahnilo.

"Svoboda, svoboda!"

VABILO K IGRI IN NA PLESNO VESELICO

katero priredi

SAMOSTOJNO PODP. DR. V MOON RUN, PA.

dne 15. marca, 1924, v svoji lastni dvorani.

IGRA

"NAVADNI ČLOVEK"

Šalo igra v treh dejanjih.

OSEBE:

Aras Milčević, trgovec g. Frank Motih
Marica, njegova žena g. Jennie Kiri
Dušan, njuna otroka g. Ciri Kiri
Zorka, njuna otroka g. Anna Kiri
Vicentije Petrović, vliji uradnik v p. g. Aloja Leposki
Borisa Danjanovića, vloga g. Franca Madi
Zorka, njen sin g. Henry Arb
Javanco Mitlić, trgovec iz Zagodine g. Mihel Kiri
Pera, njegova žena g. Jennie Kiri
Nikola, sinja Milčevićev g. Aloja Kiri

Vrši se v Milčevićevem vinogradu na Topčiderskem brdu blizu Beograda.

Po igri bo ples in prosta zabava. Igrala bode izvrstna godla "Slovenska tamburaška mladina", iz Pittsburgha, Pa.

Vstopnina k igri in veselici za moške je 75c, ženske 50c in otroci od 6 do 16 let po 15c.

Začetek igre ob 6:30 zvečer. Dvorana odprta ob 6 uri.

Čenjeno občinstvo se uljudno prosi, da pridete ob pravem času in da če je le mogoče kupite vstopnice, še poprej pri tajnika sobratu Val. Lazarju.

Čenjeni rojaki in rojakinje domači, bližnji in oddaljeni naselbin so uljudno vabijo, da se igre in veselice vdeleže v polnem številu. Za dobro in točno postrežbo, ter dovolj zabave vsem bo preskrbljeno. Pridite vsi, se pripravite!

ODBOR!

Finančna sila tega zavoda

Vam jamči vseobčo sigurnost

SLOVENC V AMERIKI

otroci — njih roditelji — in roditelji te poverjuje svoje bančno poslovanje nam mu zavodu — in vsak izmed njih uspeh svojega neprestanega stika s to največjo jugoslovansko banko v Zedinjenih državah.

In vi, ki pri nas ne vlagate, niti ne vestirate, brez razlike kje stanujete, pričajte se, da je za Vas najuspešnejše, ako poverite Vašo bančno poslovanje nam.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., vogal 19. ulice CHICAGO, ILLINOIS

Pošiljamo denar v staro domovino cenobe in najhitreje. PRODAJAMO PROBRODNE LISTKE za vse prekomorske črte v Jugoslavijo in nazaj. Izdeležite tudi svodčbe (affidavits) za naseljevanje.